

Suriname had destijds één raam.
Open zag je Nederland.
Dicht zat je in het donker.

nabestaande Decembermoorden Rita Rahman,
vandaag 3

WWW.TROUW.NL | 81STE JAARGANG NR 24278 | E-MAIL VIA WWW.TROUW.NL/SERVICE | POSTBUS 859 1000 AW AMSTERDAM | REDACTIE 020-562 9444 | KLANTENSERVICE 088-056 1588 | BEZORGING 088-056 1599

Verzorging • Verpleeghuizen kunnen niet meer zonder de hulp van familieleden van de bewoners. Uit onderzoek blijkt dat twee derde van hen al bijspringt.

Zonder mantelzorgers kan een verpleeghuis niet meer draaien

Maurice Timmermans

In landelijke debatten gaat het nog vaak om de vraag of het wenselijk is dat familieleden van verpleeghuisbewoners de handen uit de mouwen steken in de instellingen. Die discussies zijn in feite een gepasseerd station, stellen Patiëntenfederatie Nederland en MantelzorgNL. Zonder familie, partners en vrienden van de bewoners kan een verpleeghuis niet meer draaien.

Uit onderzoek van beide organisaties onder 680 familieleden van verpleeghuisbewoners blijkt dat twee derde van hen meehelpt in de instelling waar hun naaste verblijft. De helft doet dat meer dan drie uur per week, maar ook meer dan tien uur per week blijkt geen uitzondering.

Het onderzoek is niet representatief maar laat een onmiskenbare trend zien, veroorzaakt door personeelsgebrek en vergrijzing. Op dit moment wonen ruim 130.000 mensen in zo'n 2350 verpleeghuislocaties. In 2050 zijn dat waarschijnlijk zo'n 237.000 mensen.

Mireille de Wee, bestuurder van de Brabantse ouderenorganisatie Mijzo en bij de landelijke belangenvereniging Actiz, beaamt dat verpleeghuizen niet zonder de hulp van mantelzorgers kunnen. "Sommige familieleden denken nog dat ze kunnen kiezen om wel of niet mee te helpen als ze hun naaste naar het verpleeghuis brengen, maar die vrijblijvendheid is verleden tijd. Daar is niet iedereen zich van bewust. Elke dag voeren we moeilijke gesprekken met familieleden die denken dat ze de zorg voor hun dierbare volledig aan ons overdragen."

Belastend

Veel familieleden zijn blij dat ze een steentje kunnen bijdragen, zegt Arthur Schellekens, directeur van Patiëntenfederatie Nederland. "Maar driekwart van de ondervraagden vindt de taken in het verpleeghuis ook belastend."

Drie op de tien naasten helpt met taken die ze eigenlijk van een professional zouden verwachten: hulp bij de toiletgang, incontinentiemateriaal verschonen en medicatie toedienen.

De samenwerking tussen mantelzorgers en zorgpersoneel laat soms te wensen over, zegt Esther Hendriks, directeur van MantelzorgNL. "In de zomer of nu voor kerst krijgen familieleden soms op

In het kort

Verpleeghuizen hebben de inzet van familie nodig

Naasten denken soms nog dat alle zorg over te dragen is

Goede afspraken en extra verlot helpen om de druk op familie behapbaar te houden

het allerlaatste moment een klemmend verzoek om in te springen. Dit werkt niet. Sommigen raken in paniek als ze op de valreep moeten opdraven, en halsoverkop een verlotdag moeten regelen."

Patiëntenfederatie Nederland en MantelzorgNL pleiten ervoor om de wensen, zorgen en belastbaarheid van familie en partners op te nemen in het persoonlijke zorgplan van de cliënt. Een goed idee, vindt De Wee. "Dat gebeurt gelukkig ook al in sommige instellingen."

Mantelzorgverlof

Niet alleen mantelzorgers maar ook werkgevers zouden zorginstellingen tegemoet kunnen komen, zegt De Wee. "Net zoals werknemers zwangerschapsverlof kunnen opnemen moeten we ook nadenken over 'mantelzorgverlof', waarbij familie de tijd krijgt om zich over een naaste te ontfermen. De vergrijzing en het personeelstekort dwingen ons ertoe om het over een totaal andere boeg te gooien."

Aan het wettelijk geregelde zorgverlof worden te vaak strikte voorwaarden gesteld, waardoor mantelzorgers alsnog in de knoop komen.

Jan Hamers, hoogleraar ouderenzorg, pleit voor een nieuwe kijk op mantelzorgers. "Beschouw ze niet als invalkrachten die taken van het personeel overnemen, maar als familieleden die het dagelijks leven van cliënten kunnen voortzetten. Denk aan de dochter die met moeder op maandag naar de markt gaat, omdat beiden dat altijd al deden. Waarom zou je daar ineens mee stoppen?"

Naar de markt

En ja, dat ontlast tegelijk het zorgpersoneel, zegt Hamers. "Zeker als de dochter meerdere bewoners meeneemt naar de markt. Zo ontstaan er netwerken in de instelling, dat moet je stimuleren. Ook is dan minder toezicht nodig. Het vraagt wel van verpleeghuizen dat ze minder strikt vasthouden aan hun dagelijkse structuur. Dat medewerkers niet in de stress schieten als een bewoner op maandag niet blijkt mee te eten. Of nog ingewikkelder: als een mantelzorger wil mee-eten."

Hendriks steunt deze visie, waar ook cliënten volgens haar zeer bij gebaat zijn. Ze citeert de Nijmeegse hoogleraar Marcel Olde Rikkert: "Het gaat er niet om om dagen aan het leven toe te voegen, maar leven aan de dagen."

Sommige familieleden denken nog dat ze kunnen kiezen wel of niet mee te helpen

bestuurder ouderenclub
Mireille de Wee

Vlak voor kerst krijgt familie soms een klemmend verzoek in te springen. Dat werkt niet.

directeur MantelzorgNL
Esther Hendriks

Gemengde liefde in Turkije

Obstakels voor Koerden en etnische Turken
de Verdieping 2|5

In Egypte is McDonald's uit de gratie

Boycot bedrijven vanwege Gaza
vandaag 4|5

Een echt gesprek bij de kerstborrel

De zinzoeker geeft suggesties
de Verdieping 10

ADVERTENTIE

SAWADEE
vakanties voor reizigers

Met wie ga jij op reis?

GROEPS REIZEN | FAMILIE REIZEN | SINGLE REIZEN | 22-35ERS REIZEN

Bekijk onze reizen op [sawadee.nl/aanbod](https://www.sawadee.nl/aanbod)

Lees 's avonds al het nieuws van morgen

trouw.nl/nieuwsbrief

Trouw

BELGIË € 4,50

€ 3,60